

og i de seneste Aar er der paa Fyn kommet en Række Anlæg, der arbejder til udelt Tilfredshed.

Mit Hjemmearbejde har bestaaet i sædvanlig Korrespondance pr. Brev og Telefon, ligesom jeg ret ofte har modtaget enkelte Personer eller Udvalg, der ønskede at drøfte forskellige Emner med mig. Til Dag- eller Fagblade har jeg skrevet forskellige Artikler, og til »Tidsskrift for Landøkonomi« den aarlige Oversigt over Mejeribrugene i Danmark.

5. Reichsnährstands-Ausstellung i Leipzig 4.—11. Juni 1939.

Statskonsulent N. Balle har i en Indberetning til Landbrugsministeriet meddelt sine Indtryk fra et Besøg paa den store tyske Landbrugsudstilling. T. f. L. bringer her et Uddrag af Beretningen:

Udstillingen laa ret langt udenfor Leipzig, men Transporten til og fra var udmærket organiseret og voldte ingen Vanskeligheder trods den enorme Tilstrømning.

Udstillingen laa smukt og spændte over et mægtigt Areal, hvoraf Maskinudstillingen optog mere end det halve.

En fremskudt Plads var forbeholdt det pædagogiske. — Man fik demonstreret, hvorledes Maskiner burde behandles, og hvorledes de ved slet Behandling kunde komme til at se ud efter kort Tids Forløb. — Arbejdsbesparende Maskiner blev demonstreret i Virksomhed, idet et betydeligt Areal var reserveret for Jordbearbejdning, og her saas skiftevis alle Slags Plove, Roeoptagere, Staldgødningsspredere, Bindere og Kartoffellæggere, samt meget andet, snart med Heste, snart med Traktorer som Trækraft. Adskillige Maskiner var forsynet med Hjælpe-motorer eller maaske rettere Paahængsmotorer, som oftest de lette luftkølede D. K. W. eller Sacks 2 Takts Benzinmotorer, men undertiden en lille liggende Deutz Diesel

med Fordampningskøling. Utvivlsomt vil Arbejdet blive udført bedre og Hestene blive skaanet, naar der anvendes Hjælpemotor paa Binder, Staldgødningsspreder, Kartoffeloptager o. l., men Anskaffelsesudgifterne stiger jo rigtignok ogsaa ganske betydeligt, og med mindre den samme Motor lader sig anvende som Hjælpkraft paa flere forskellige Arbejdsmaskiner, eventuelt tillige til Pumpning og Motorsprøjter, maa den virkelige Fordel dog vist anses for tvivlsom.

Endvidere kan nævnes, at man ogsaa har forsøgt helt at erstatte Hesten med Paahængsmotor ved at anbringe denne paa Radrensere, Radsaamaskiner o. l. og overføre Kraften gennem Kædetræk og Tandhjul til Færdsels-hjulene.

Der blev i det hele taget gjort stærk Propaganda baade direkte og indirekte for at faa Bønder til i stigende Grad at motorisere deres Landbrug. Dette fremgik endnu tydeligere af den stærke Agitation, der blev drevet for en øget Anvendelse af Traktorer. — Var Ejendommene for smaa, kunde flere gaa i Kompagni om 1 Traktor (under hvilke Former et saadant Fællesskab skulde arrangeres fik jeg ikke oplyst).

Paa den egentlige Maskinudstilling kunde man ikke undgaa at bemærke den store Interesse, der er for rationelt byggede Arbejdsvogne med Gummihjul, i mange Tilfælde beregnet for Transport ved Traktor, der naturligvis i saa Fald ogsaa har Gummihjul. — Det kan siges med det samme, at Gummihjul dominerer overalt paa Vogne, Traktorer og Arbejdsmaskiner, og til Transport anvendes i meget stor Udstrækning Traktorer som Trækraft for fra 1 til 4 af de nævnte Arbejdsvogne. Kun i et Par enkelte Tilfælde var de udstillede Traktorer forsynede med Hjul med Jernfælg og Gribere. Nødvendigheden af at anvende Gribere ogsaa til Gummihjul synes nu at være erkendt overalt, og der var udstillet Systemer, der paa en enkel og sindrig Maade gjorde det muligt ikke alene at ændre Gribernes Fremspring, men ogsaa

at sætte dem helt ud af Funktion. Om Mekanismen vil kunne holde i det lange Løb under de haarde Paavirkninger, den er udsat for, er dog et Spørgsmaal.

Den øgede Interesse for Traktorer manifesterer sig paa denne Udstilling ikke alene gennem de imponerende store og smukke Stands, som de kendte Traktorfirmaer, saasom Lanz, Deutz og Hanomag havde arrangeret, men ogsaa ved at der var udstillet Traktorer af mange hidtil ukendte mindre Firmaer. — Til Trods for mange Variationer af Enkeltheder ved de udstillede Traktorer saa er Grundtypen dog nu næsten altid den samme, og kan føres tilbage til den første Fordson, nemlig: Styrehjul for, Trækhjul bag, hele Traktoren en Blok, der hviler paa Midten af Forakslen og paa de to Baghjul og alle Transmissionsdele indkapslede og gaaende i Olie.

Kun Hjulene er nu som nævnt forsynede med Luftgummiringe, og Motoren er i 9 af 10 Tilfælde en Dieselmotor med fra 1 til 4 Cylindre. Mange Traktorfabrikanter anvender iøvrigt Motorer fra de specielle Motorfabriker Deutz og Juncker, som Drivkraft. Undtagelserne dannes af Lanz, der vedblivende holder sig til sin kendte liggende 2 Takts, 1 cyl. Motor samt Deering, der har bibeholdt Benzin- og Petroleumsmotoren. Sidstnævnte adskiller sig i meget fra sin amerikanske Broder. — I Hovedlejerne anvendes der ikke Kuglelejer, Gearakslerne ligger alle tværs paa Kørselsretningen, og Differentiallet sidder paa sidste Mellemaksel.

Paa hele Udstillingen saas kun en enkelt stor Bælte-traktor. — Det var de smaa »Bauernschleppern«, der dominerede, og omtrent alle var paamonteret Bærestel til Slaamaskine og direkte Træk til Binder, og ved Hjælp af Gummihjul, Bremser, elektrisk Lys, Remskive m. m. søges de gjort saa alsidig anvendelige som muligt.

Paa en Udstilling som denne, der i saa meget minder om Bellahøjudstillingen, kan man vanskeligt lade være med at drage Sammenligning mellem den velklædte og godt spisende danske Landmand og den langt mindre

velklædte og mindre godt spisende tyske Kollega, og man spørger uvilkaarlig sig selv: Lever Danskerne over Evne, eller Tyskerne unødigt spartansk, eller staar Levefoden i ligefremt Forhold til den økonomiske Evne?

Mægtige Billeder med Tekster, der dog i danske Øjne synes lidt naive, søger at overbevise Beskueren om Landlivets Lyksalighed i Modsætning til Bylivets Elendighed, men den skeptiske Dansker tænker uvilkaarligt: Var Propagandaen mon nødvendig, hvis Forskellen mellem By og Land virkelig var saa stor?
